

2007'de döviz açığımız 37.9 milyar dolardı, ülkeye 50.4 milyar dolar döviz girdi

Bazıları cari açık sorununun önemine işaret ederken, bazıları bunu küçümsüyor.

Cari açık, olağan döviz gelirleri ile olağan döviz giderleri arasındaki açıktır. Döviz açığıdır. Olağan döviz gelirlerinin en önemli kalemleri ihracat ve turizm gelirleridir. Olağan döviz giderlerinin en önemli kalemleri ithalat harcamaları ve faiz ödemeleridir.

Bizim cari açık sorununun temelinde dış ticaret açığı yatar. İthalatımız ihracatımızdan fazla artıyor.

Bunun da temelinde Türk Lirası'nın fazla değerli olması vardır. Döviz ucuzladıkça ithalat artar. İhracat artışı ithalattaki artışı yakalayamaz.

2007 yılında cari açık (döviz açığı) 37.9 milyar dolar oldu.

Ama halkımız bu açığın olumsuz rüzgârından etkilenmedi. Çünkü 37.9 milyar dolar açığa karşılık sermaye hareketleri ile ülkeye 50.4 milyar dolar girdi. Bu sayede hem döviz açığı kapandı, hem de 12.5 milyar dolar ihtiyaç fazlası döviz piyasada kaldı. İşte bu ihtiyaçtan fazla dövizin bolluğu nedeniyle döviz fiyatı ucuzladı.

OLAYLARIN İÇİNDEN

**Tefik
GÜNGÖR**

gungoruras@superonline.com

Demek ki, (1) Açığın kapanması için, (2) Döviz fiyatının ucuz kalması için döviz girişinin aksamaması gerekiyor.

2007 yılında dövizin 19.7 milyar dolar doğrudan yabancı sermaye olarak girdi. Doğrudan yabancı sermaye denilen döviz girişi, banka-şirket satın almak, gayrimenkul satın almak, şirket kurmak için gelen dövizdir.

Hisse senedi ve bono için önemli döviz girmedi. Giren çıkan sonucu ülkede sadece 700 milyon dolar kaldı. Esas döviz girişi kredi girişidir. 2007 yılında kredi olarak ül-

keye net 30.0 milyar dolar girdi.

Ve de çok önemli olan şey, bu kredilerin özel sektörün borçlarını artırmaması.

Demek ki bizde döviz açığını kapatan ve döviz bolluğunu yaratan 2 kaynak var:

(1) Yabancıların banka-şirket-gayrimenkul satın almak için getirdikleri döviz,

(2) Özel sektörün borçlanması.

Maliye Bakanı, 2007 yılında 19.7 milyar dolar olan doğrudan yabancı sermaye girişinin 2008 yılında 10 milyar dolar olabileceğini söyledi.

Cari açık (Döviz açığı) 2007 yılında ki çizgide kalır ise, 2007 yılındaki dö-

viz rahatlığının devamı için 2008 yılında özel sektörün 40 milyar dolar kredi kullanması veya özel sektör bu kadar kredi kullanmaz ise, kamunun ve bankaların açığı kapatması gerekecek.

Küresel piyasaların daraldığı bir yıl, 2007 yılındaki gibi güzel ve özel şartlarla kredi bulmak imkanı olmayacak.

İşte cari açık sorununun önemi burada. Sorunu küçümsemek, soruna çözüm getiremez.

Ödemeler bilançosu (Milyar dolar)

2006 2007

Döviz açığı (cari açık).....	-32.2	-37.9
Net döviz girişi (sermaye hareketi).....	42.9	50.4
(1) Doğrudan yabancı sermaye.....	18.9	19.7
(2) Portföy yatırımı.....	7.4	0.7
- Hisse senedi.....	1.9	3.0
- Bono/tahvil.....	5.5	-2.3
(3) Döviz kredileri.....	16.6	30.0
- Merkez Bankası.....	-1.2	-1.4
- Hükümet.....	-0.7	-
- Bankalar.....	0.7	0.9
- Özel sektör.....	18.0	30.5
Net döviz fazlası (rezerv).....	+10.7	+12.5